

James Augustine Aloysius Joyce (1882-1941) :: življenjepis

James Joyce je bil modernistični pisatelj posebne sorte. Značilno zanj je, da je prav v vsakem delu, ki ga je napisal, premaknil meje literarne pripovedi. Čeprav je napisal le štiri večja prozna dela (to so: zbirka **Ljudje iz Dublina**, romani **Umetnikov mladostni portret**, **Ulikses** in **Finneganovo bdenje**) je bolj kot kdorkoli vplival na literaturo 20. stoletja.

Rodil se je leta 1882 v Dublinu, na Irskem. Šolal se je pri jezuitih in na Dublinski fakulteti, kjer je študiral **jezike** in **filozofijo**. Še pred maturo je že objavil oceno najnovejše Ibsenove igre, za kar se mu je Ibsen tudi pisno zahvalil.

Ko je bil star 20 let je zapustil Dublin in se odpravil v Pariz, a se je moral že naslednje leto vrniti, ker je njegova mati hudo zbolela. Kmalu po njegovi vrnitvi je umrla. Po materini smrti je James živel z Noro Barnacle, s katero pa se je poročil šele čez 30 let. To je bilo v letu, ko je umrl njegov oče.

Joyce se je kmalu ponovno odpravil v tujino. Tokrat se je preselil v Trst, kjer se je zaposlil kot učitelj Angleščine. Čez nekaj let pa se je za kratek čas ponovno vrnil v svoj rojstni kraj, predvsem zato, da bi Ircem predstavil svojo novo knjigo z naslovom **Ljudje iz Dublina**. Ljudje iz Dublina je zbirka 15-ih kratkih zgodb, ki govorijo o usodah malih, običajnih ljudi iz Dublina konec 19. stoletja.

Naslednje leto je izšel njegov prvi roman. Imenoval se je **Umetnikov mladostni portret**, Joyceu pa je prinesel slavo in sloves pisateljskega genija. Takrat je začel pisati tudi svoj najboljši roman - **Ulikses**.

Ulikses velja za prelomnico v razvoju romana 20. stoletja. Joyce je želel napisati novodnbno Odisejo in se tako motivno naslonil na Homêrjev ep. Ta opisuje Odisejeve dogodivščine na desetletnem potovanju na njegov rodni otok - Itako. V nasprotju s tem pa Joyceov Ulikses prikazuje en sam, zelo običajen dan, **16. junij 1904**. Tudi dogajalni prostor je v primerjavi s Homerjevimi morskimi prostranstvi skrčen na en sam kraj - **Dublin**. Ulikses je v bistvu parodija znanih literarnih slogov in s svojo komičnostjo in ironičnostjo bralca nenehno preseneča.

Naslednje veliko delo, ki se ga je lotil, je bil roman z naslovom **Finneganovo bdenje**. V njem je uporabil čisto svoj jezik, zaradi česar je roman zelo težko razumljiv. V pismu nekemu prijatelju je Joyce dejal: "Trenutno za zdaj obstaja vsaj ena oseba, se pravi **jaz**, ki razume, kaj pišem, vendar ne morem jamčiti, da bom čez dve ali tri leta tega še vedno sposoben." Naslednje leto, leta 1941, je umrl.

James Joyce je s svojimi deli postavil temelje modernistični književnosti. Njegov vpliv na nadaljni razvoj svetovne književnosti je bil izjemno velik. Na nekatere je vplival predvsem s svojo pripovedno tehniko, na druge z mojstrskim prikazom enega samega kraja, na tretje spet s povezavo sodobnega sveta z mitološkim, s svojim podrobnim znanjem in pa predvsem z virtuoznim obvladovanjem jezika.

Za konec še tole: Joyce je nekoč nekemu novinarju dejal: "Vse kar zahtevam od mojih bralcev je to, da celotno življenje posvetijo branju mojih del."